

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2020
ve LİSTEDE KONYA'NIN YERİ
BURÇİN KABAKCI

TÜRKİYE'NİN

BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA

Haziran, 2021

www.kto.org.tr

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2020

İÇİNDEKİLER

Başlık	Sayfa
1. GİRİŞ	1
2. RAKAMLARLA TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU.....	2
3. TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN KONYA FİRMALARI.....	9
4. KAYNAKÇA	9

1. GİRİŞ

İstanbul Sanayi Odası tarafından bu yıl 53’üncüsü hazırlanan Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesi 2020 yılı verileri açıklanmıştır. Listenin ilk sırasındaki isim yine değişmemiş ve 58 milyar TL’lik üretimden satış rakamı ile TÜPRAŞ olmuştur. 2019 yılında İSO 500’ün üretimden satışlarının yüzde 9’unu gerçekleştiren TÜPRAŞ, 2020 yılında bu oranı yüzde 5,1 olarak gerçekleştirmiştir. 2019 yılında 37 milyar TL’lik üretimden satış rakamıyla ikinci sırada yer alan Ford Otomotiv, 2020 yılında bu rakamı 45 milyar TL’ye çıkararak yerini korumuştur. 2019 yılında listenin üçüncü sırasında yer alan Toyota Otomotiv 2020 yılında yerini 31 milyar TL’lik üretimden satış rakamı ile Oyak-Renault’a bırakmıştır. Oyak-Renault 2019 yılında 24,6 milyar TL olan üretim rakamını 2020 yılında 31,2 milyar TL’ye yükseltmiştir.

Açıklanan verilere göre İSO 500’de yer alan firmaların yarısından fazlası üç sektörde toplanmaktadır. Bunlar 118 firma sayısı ile “Gıda Ürünler Sanayi”, 85 firma ile “Ana Metaller ve Makine İmalat Sanayi” ve 65 firma ile “Kimyasal, Plastik ve Kauçuk Ürünler” sektörü olarak gerçekleşmektedir. Bu üç sektörün 2020 yılında üretimden satışların yarısından fazlasını gerçekleştirdiğini ve en yüksek ağırlığın ise “Ana Metaller ve Makine İmalat Sanayi” sektöründe gerçekleştiği görülmektedir.

İSO 500, 2019’da 972 milyar TL olan toplam üretimden satış rakamlarını 2020’de yüzde 15’lik artışla 1.127 milyar TL’ye çıkarmıştır.

İSO 500 ihracat rakamlarına bakıldığı zaman bir önceki yıla göre yüzde 13 azalış gerçekleşmiştir. 2019 yılında 53 milyar dolar olarak gerçekleşen ihracat rakamı, 2020 yılında 46 milyar dolar olmuştur. İSO 500 2019 yılında Türkiye ihracatının yüzde 31,4’ünü karşılarken, bu rakam 2020 yılında yüzde 27,1 olarak gerçekleşmiştir.

İSO 500’de faaliyet kârı yüzde 55, istihdam yüzde 3 ve Ar-Ge harcamaları da yüzde 5 artış göstermiştir. Özkaynaklardaki artış umut verirken, mevcut borç-özkaynak dağılımı ise çözüm bulunması gereken sorun olmaya devam etmiştir. Finansman yükü yüzde 39,2 gibi yüksek oranda artarak 88,8 milyar TL’ye yükselirken, duran varlıkların toplam aktifler içerisindeki payı da 2,8 puan azalarak yüzde 36,3’e gerilemiştir. 2020 yılında devreden KDV yükü, yüzde 14,3 artışla İSO 500’ün toplam mali borçlarının yüzde 2,5’i düzeyine ulaşmıştır.

İSO 500’de üretimden satışlar 2020 yılında; 1 trilyon 22 milyar TL’den 1 trilyon 179 milyar TL’ye yükselerek, yüzde 15,3 oranında artmıştır. 2018 yılında yüzde 34,5 ve 2019 yılındaki yüzde 16,4’lük artışlar ile karşılaştırıldığında üretimden satışlarda büyüme performansı yaşandığı görülmektedir. 2020 yılında tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış göstererek son 4 yılın en düşük reel artışı gerçekleşmiştir. Bu düşük artışa sebep olarak Covid-19 kapsamında uygulanan kısıtlamalar ve bir süreliğine de olsa kapalı olan küresel pazar etkili olsa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırlandırmıştır.

2020 yılında “Türkiye’nin İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” listesinde yer alan ilk 10 firma şunlardır;

Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda/Kamu	Üretimden Satışlar Net (TL)
2020	2019			
1	1	TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	Kocaeli	58.592.905.460
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	İstanbul	45.223.467.516
3	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	İstanbul	31.241.977.176
4	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	Sakarya	30.812.443.512
5	9	-	İstanbul	-
6	5	Star Rafineri A.Ş.	Ege Bölgesi Sanayi Odası	24.030.141.769
7	6	Arçelik A.Ş.	İstanbul	21.802.646.702
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	İstanbul	20.718.883.453
9	10	Ereğli Demir ve Çelik A.Ş.	İstanbul	16.976.379.559
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	İskenderun	16.909.929.603

Listede yer alan ilk 10 firmanın 2018 yılındaki sıralamaları incelendiğinde, 2018 yılında 5. sırada yer alan TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.’nin 7. sıraya, 7. sırada yer alan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.’nin 8. sıraya ve 8. sırada yer alan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarının ise 10. sıraya gerilediği görülmektedir. 2018 yılında listede yer almayan Star Rafineri A.Ş. ise 5. sıradan listeye girmiştir.

ISO 500’ü oluşturan firmalar 50’lik gruplar halinde değerlendirildiğinde, ilk 10 kuruluşun toplam üretimden satışların dörtte birini oluşturmayı sürdürse de bu payın 2019 yılında %27,2 iken 2020 yılında %24,9 olarak gerçekleşerek düşüş eğilimi içerisinde olduğu görülmektedir.

2. RAKAMLARLA TÜRKİYE’NİN İLK 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2019

2019 yılında ISO 500’de bir önceki yıla göre en fazla yükselen firmalara bakıldığında ilk sırada 284 sıra yükseliş yaşayan İstikbal Mobilya firmasının yer aldığı görülmektedir. Bu firmayı, 194 sıra yükselişle Nurol Makina ve 160 sıra yükselişle HT Solar Enerji firmaları izlemiştir.

İlk 500’de En Fazla Yükselen İlk 10 Firma

2019	2018	Kuruluşlar	Değişim
147	431	İstikbal Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	284
179	373	Nurol Makine ve Sanayi A.Ş.	194
191	351	HT Solar Enerji A.Ş.	160
246	377	Erikli Su ve Meşrubat San. ve Tic. A.Ş.	131
215	326	Astor Transformatör Enerji Tur. İnşaat ve Petrol San. Tic. A.Ş.	111

212	320	Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	108
292	396	Umur Basım San. ve Tic. A.Ş.	104
178	281	Sumitamo Rubber AKO Lastik San. ve Tic. A.Ş.	103
305	405	Medcem Madencilik ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	100
340	435	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.	95

2019 yılında İSO İkinci 500’de yer alan 38 firma, 2020 yılında İSO 500 listesine yükselmiştir. Listenin ilk sırasında 2019 İSO İkinci 500’de 8. sırada yer alan Bien Yapı Ürünler San. Tur. Ve Tic. A.Ş. 2020 İSO 500’e 291. sıradan girmiştir. 2019 İkinci 500’de 7. sırada yer alan Sampa Otomotiv San. Ve Tic. A.Ş., 2020 İSO 500’de 329. sırada, 2019 İSO İkinci 500’de 99. sırada yer alan Sedef Gemi İnşaatı A.Ş., İSO 500’de 343. sırada yer almaktadır.

İSO İkinci 500’den İlk 500’e Yükselen Firmalar

2020	2019*	Kuruluşlar
291	8	Bien Yapı Ürünleri Sanayi Turizm ve Ticaret A.Ş.
329	7	Sampa Otomotiv San. Ve Tic. A.Ş.
343	99	Sedef Gemi İnşaatı A.Ş.
348	74	Nadir Yağ San. Ve Tic. A.Ş.
368	51	Tarımkredi Birlik Tarım Ürünleri Hayvancılık Ambalaj Petrol Nakliyat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.
372	117	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.
381	258	Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.
421	69	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.
422	119	Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
424	2	Kervan Gıda San. ve Tic. A.Ş.
426	24	Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.
437	345	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.
440	87	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.
442	11	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.
444	114	As Çimento San. ve Tic. A.Ş.
449	13	Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.
452	5	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.
454	6	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.
459	417	Aycan Entegre Gıda A.Ş.
460	176	Kale Havacılık Sanayi A.Ş.
468	17	Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.
470	90	Borsan Kablo Elektrik Aydınlatma İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
471	142	Tufan Endüstri Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.

472	83	Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.
474	52	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.
475	35	Dardanel Önentaş Gıda Sanayi A.Ş.
478	82	Rollmech Automotive San. ve Tic. A.Ş.
481	109	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.
482	1	Panasonic Life Solutions Elektrik San. ve Tic. A.Ş.
483	19	İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.
484	73	Şenocak Gıda Fındık Entegre Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
485	63	Empera Halı San. ve Tic. A.Ş.
488	165	Milat Halı San. ve Tic. A.Ş.
492	33	Gürteks İplik San. ve Tic. A.Ş.
496	69	Erdem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
497	23	Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.
498	96	Nikel Paslanmaz Çelik San. ve Tic. A.Ş.
500	50	Üntel Kablolari San. ve Tic. A.Ş.

*ISO İkinci 500 Listesindeki Yeri

ISO 500 2020’de Net Satışlarda yer alan ilk üç kuruluşa bakıldığında 2019 yılındaki sıralamayla aynı olduğu görülmektedir. 2020 yılının net satışlardaki ilk 10 kuruluşuna bakıldığında da bir önceki yılki listenin sıralamasında herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Net Satışlarda İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	Net Satışlar
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	63.566.548.523
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	50.189.122.953
3	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	31.241.977.176
4	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	31.060.126.572
7	6	Arçelik A.Ş.	27.049.418.025
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	25.417.674.486
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	24.738.963.602
6	5	Star Rafineri A.Ş.	24.030.141.769
21	19	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	21.680.156.331
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	16.919.536.164

Brüt Katma Değerlerine göre İSO 2020 listesinin ilk üç firmasına baktığımızda 2019 yılında listenin 3. sırasında yer alan Aselsan Elektronik’in yerini geçen sene listenin 5. sırasında yer alan Ford Otomotive bıraktığı görülmektedir. Brüt Katma Değerlerine göre ilk 3 firma bir önceki yıllara göre kıyaslandığında, TÜPRAŞ’ın yüzde 1,7 arttığı, JTI Tütün Ürünlerinin ise yüzde 17,9 arttığı görülmektedir. Geçen sene listenin 3. sırasında yer alan Aselsan Elektronik’in ise yüzde 37,7 artış göstermesinde rağmen Ford Otomotivin gerisinde kalarak 4. sıraya gerilemiştir.

Brüt Katma Değere Göre İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	Brüt Katma Değer
1	1	TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	32.283.681.409
78	75	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	18.103.586.193
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	8.045.350.421
11	11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	7.292.607.492
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	5.363.704.976
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	5.106.856.703
189	153	Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.	4.889.960.712
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	4.620.158.665
24	38	Eti Bakır A.Ş.	4.212.190.948
42	36	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	3.942.063.802

Özkaynaklarına göre 2019 yılında listenin ilk sırasında yer alan EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü’nün yerini Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı’na bıraktığı görülmektedir. İlk 10 kuruluşun ilk üçündeki firmalara bakıldığı zaman bir önceki yılda listede yer alan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarının yerini Türkiye Şişe ve Cam Fabrikalarına bıraktığı görülmektedir.

İSO 500’de 2015 yılı ile birlikte ilk kez yüzde 60’ların üstüne çıkan toplam borçların payı takip eden yıllarda artış eğilimini sürdürmüştür. 2020 yılında toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı yüzde 31,6 ile bir önceki yıla göre aynı kalmıştır.

Özkaynaklarına Göre İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	Özkaynak
44	37	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	20.465.170.091
21	19	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	20.042.218.883
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	15.680.917.241
11	11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	14.543.289.841
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	13.803.801.549
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	13.287.489.015
24	38	Eti Bakır A.Ş.	10.423.951.475
31	18	TUSAŞ–Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	7.215.444.898
42	36	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	6.234.174.572
33	34	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	5.409.279.850

Aktif Toplamına göre ilk 10 kuruluşun ilk üçünde yer alan firmalar sırasıyla; TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş., Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ve Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş. olmuştur. Geçen sene listenin ikinci sırasında yer alan Star Rafineri A.Ş. bu sene yerini Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına bırakmıştır.

Aktif Toplamına Göre İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	Aktif Toplamı
1	1	TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	45.872.860.273
44	37	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	40.256.215.667
11	11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	37.939.058.146
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	33.522.047.954
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	29.334.571.248
31	18	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	29.186.005.028
21	19	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	27.139.725.423
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	21.649.941.237
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	18.145.298.042
24	38	Eti Bakır A.Ş.	15.587.746.123

Dönem Kârı / Zararına göre ilk 10 kuruluşun ilk ikideki sıralamada bir önceki yılın listesine göre değişiklikler olduğu görülmektedir. Geçen yıl listenin ikinci sırasında yer alan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. bu sene listede birinci sırada yer almıştır. 2019 yılında birinci sırada yer alan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş., bu sene listenin beşinci sırasında yer almıştır. 2019 yılında listede üçüncü sırada yer alan Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş. ise 2020’de de üçüncü sıradaki yerini korumuştur.

Dönem Kârı/ Zararına Göre İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	Dönem Kârı / Zararı
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	5.774.499.795
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	3.950.206.352
11	11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	3.947.819.936
24	38	Eti Bakır A.Ş.	3.791.312.732
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	3.613.954.624
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	3.574.764.799
42	36	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2.737.087.469
44	37	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	1.704.852.407
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	1.542.300.368
180	168	Erdemir Madencilik San. ve Tic. A.Ş.	985.051.554

Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kârına göre ilk 10 kuruluşun ilk 3 firmasını 2019 yılıyla kıyasladığımızda, geçen sene listenin ilk sırasında yer alan Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.’nin 2020’de üçüncü sıraya gerilediği görülmektedir. 2019’da ilk sırada yer alan Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş. üçüncü sıraya gerilerken, üçüncü sırada yer alan Ford Otomotiv San. A.Ş. ise ilk sıraya yükselmiştir. 2020 yılında kâr eden kuruluş sayısı 411’den 423’e yükselmiştir.

2013 yılından bu zamana kadar 2019 yılı haricinde sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020 yılında yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar TL’ye çıkmıştır. FAVÖK kârlılığı oranı 2,6 puan artışla yüzde 13,9’a yükselmiştir. Vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı da yüzde 50,1 artarak 92,5 milyar TL olarak sanayi kuruluşlarının kârları 2020 yılında artış eğilimi göstermiştir.

FAVÖK’e Göre İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr
2	2	Ford Otomobiv Sanayi A.Ş.	6.052.015.673
10	8	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	4.818.456.959
11	11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	4.813.469.967
24	38	Eti Bakır A.Ş.	3.813.648.371
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	3.505.252.377
9	10	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	3.440.646.666
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları	3.288.903.232
42	36	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2.643.298.477
105	103	Eti Soda Üretim Pazarlama Nakliyat ve Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	1.408.802.757
70	64	Kazan Soda Elektrik Üretim A.Ş.	1.394.420.042

İSO 500 2020’de İhracatta ilk 10 kuruluşu bir önceki yıllarla kıyasladığımızda listenin ilk üç sırasında değişiklik olmadığı görülmektedir. Yaşanan pandeminin de etkisi ile ilk sırada yer alan Ford Otomotiv’in ihracatında %15,7’lik bir azalış gerçekleşmiştir.

Covid-19’un 2020 yılında küresel ticaret ve ihracat açısından da zor bir yıl olduğu görülmektedir. Türkiye’nin ihracatı yüzde 6,2’lik düşüşle 169,7 milyar dolara gerilemiştir. Sanayi sektörü ihracatı yüzde 6,6’lık düşüşle 163,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İSO 500’ün ihracatı ise yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında İSO 500 Türkiye ihracatının 37,8’ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39,2’sini gerçekleştirmiştir.

İhracatta İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	İhracat (Bin\$)
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	4.944.686
4	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	3.622.149
3	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları	3.046.965
1	1	TÜPRAŞ–Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	1.799.434
14	12	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	1.587.081
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	1.544.235
34	31	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	847.483
17	20	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	812.022
12	16	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.	804.477
30	28	Er-Bakır Elektrolitik Bakır Mamulleri A.Ş.	636.971

Çalışan sayılarına göre ilk 3 firmayı 2019 yılıyla kıyasladığımızda listenin ilk iki sırasındaki firmaların yerlerinin değiştiği görülmektedir. 2019 yılında ilk sıradaki Sofra Yemek Üretim’in yerini 2020 yılında 12.517 çalışan sayısı ile Ford Otomotive bıraktığı görülmektedir. 2019 yılında 12.186 çalışan sayısı ile listenin ilk sırasında yer alan Sofra Yemek Üretim 2020 yılında 11.810 çalışan sayısı ile ikinci sıraya gerilemiştir. 2019 yılında 8.986 çalışan sayısı listenin üçüncü sırasında yer alan TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.’nin 2020 yılında yerini koruduğu görülmektedir.

Çalışan Sayısında İlk 10 Kuruluş

2020	2019	Kuruluş	Çalışan Sayısı
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	12.517
179	138	Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	11.810
31	18	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	9.477
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	8.914
11	11	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	8.323
17	20	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	7.804
34	31	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	7.507
3	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları	7.189
15	14	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	7.000
8	7	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	6.719

2020 yılında yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen İSO 500’ün istihdam oranı yüzde 2,9 oranında artış göstermektedir. Çalışanlara ödenen maaş ve ücretlerdeki artış yüzde 14,4 olarak gerçekleşerek korunmaya çalışılan istihdamı ortaya koymaktadır.

İSO 500’de teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımına bakıldığında, son 3 yıldır özellikle orta-yüksek ve yüksek teknoloji gruplarında küçük adımlarla da olsa umut veren bir ilerleme görülmektedir. 2018 yılında İSO 500’de yaratılan katma değer içerisinde orta yüksek ve yüksek teknoloji ile yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 iken, bu oran 2019’da yüzde 30,4’e, 2020 yılında yüzde 31,2’ye yükselmiştir.

3. TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN KONYA FİRMALARI

Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer alan Konya firmalarına bakıldığı zaman, 2019 yılında listede Konya’dan 7 firma yer alırken bu rakam 2020 yılında 8’e çıkmıştır. 2019 yılında İSO İkinci 500 listesinde 258. sırada yer alan Tümosan 2020 yılında İSO 500 listesine yükselmiştir.

Konya firmalarının bir önceki yıla göre üretimden satışlar bazında yüzdelik değişimlerine bakıldığı zaman, en büyük artışı yüzde 44,8 ile AYD Otomotiv’in gerçekleştirdiği görülmektedir. AYD Otomotiv’i yüzde 21’lik değişim oranı ile Konya Şeker takip etmektedir.

Konya Sıra		Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Üretimden Satışlar Net 2020 - (milyon TL)	Üretimden Satışlar Net 2019 - (milyon TL)	% Değişim
2020	2019	2020	2019				
1	1	48	49	Konya Şeker San. ve Tic. A.Ş.	4.290.923.397	3.544.617.111	%21
2	2	155	143	Eti Alüminyum A.Ş.	1.737.704.090	1.528.529.129	%13,6
3	3	160	154	Panagro Tarım Hayvancılık Gıda San. ve Tic. A.Ş.	1.668.870.610	1.401.029.800	%19,1
4	4	232	278	AYD Otomotiv Endüstri San. ve Tic. A.Ş.	1.224.596.302	845.475.275	%44,8
5	-	381	-	Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.	761.419.561	-	-
6	7	450	484	Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.	642.641.655	494.402.434	%29,9
7	5	465	354	Ova Un Fabrikası A.Ş.	627.930.851	681.142.678	-%7,8
8	6	476	475	Safa Tarım A.Ş.	600.825.468	508.194.787	%18,2

4. KAYNAKÇA

- <http://www.iso500.org.tr>
- www.iso.org.tr